

A D R

I A N

T C H

A I K

O V S

K Y

R u b á š

P
L
A
N
E
T
A
9

Přeložil MILAN POHL

ADRIAN TCHAIKOVSKY

RUBÁŠ

Shroud

Copyright © Adrian Tchaikovsky, 2025

First published 2025 by Tor, an imprint of Pan Macmillan

Czech edition © Martin Královec – Planeta9, 2026

Translation © Milan Pohl, 2026

ISBN 978-80-88626-96-1

ISBN 978-80-88626-97-8 (ePub)

ISBN 978-80-88626-98-5 (mobi)

ISBN 978-80-88626-99-2 (PDF)

Vyšlo také v tištěné verzi

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez písemného souhlasu majitelů práv.

*Věnováno památce Rolanda Oughtona:
kamaráda, rádce, hráče, šermíře a стратега.
A taky sakra dobrého betačtenáře.
Navždy mi budeš chybět.*

VYBRANÁ POSÁDKA LODI *GARVENEER*

(OD SLUŽEBNĚ NEJVYŠŠÍCH PO SLUŽEBNĚ NEJNIŽŠÍ)

Charles Advent – hlavní ředitel Příležitostí

Terwhin Umbarová – ředitelka Technického dozoru Příležitostí

Jadi Timoraiová – ředitelka Záštity

Oswerry Bartokh – ředitel Zvláštních projektů

Hari Skien – nebinární exogeolog ze Zvláštních projektů

Shemp Rastomaier – exobiolog ze Zvláštních projektů

Juna Ceelanderová – administrátorka ze Zvláštních projektů

Mai Ste Etiennová – makroinženýrka ze Zvláštních projektů

Michail Jerennian – datový inženýr ze Zvláštních projektů

Ducas FenJuan – nebinární exobiolog z Nápravných prací

P R O L O G

Konstrukce sedadla vycházela z lůžek na palubě *Garveneera*, která chránila spící těla pasažérů, když loď zrychlovala mezihvězdnou prázdnotou, a samotná sedačka tedy byla natolik ohleduplná, že mě po nárazu vzbudila. Svědomitá jako služka. Nebo jako doktorka. Procitla jsem do tmy a bolesti. Do kyselého rezidua všeho toho děsu a paniky, ve kterých jsem se utápěla, než jsem ztratila vědomí.

Všechno mě bolelo. Některé dílčí bolesti se v tom chóru ozývaly hlasitěji. Byla jsem samá modřina a pohmožděnina, jako bych si dala tři zápasy s boxovacím automatem. Ale bolelo mě i všechno ostatní. Svět na mě tlačil tak drtivou silou, až jsem si říkala: *My letíme? Stále ještě zrychlujeme?* Jako kdybych byla pořád na lodi.

Zápolila jsem s želatinovou přilnavostí sedačky. Vyprostila jsem z ní ruku a zatápala po ovládání, které mělo být na palubě *Garveneera* hned vedle mě. Nahmatala jsem jen studené panely. Mrtvé, neviditelné, existující jen při kontaktu mých prstů s jejich hladkým povrchem.

Pak jsem si vzpomněla: vždyť já přece nejsem na lodi. Hrozná tíha mého vlastního těla, která mě naplňuje dusí, není jen důsledkem uměle vyvinutého pohybu. A to hřmění bez konkrétního směru není burácení vzdálených motorů nesoucí se skrze *Garveneerovu* nadstavbu.

V uších mi hlasitě znělo kňourání mého přerývaného dechu.

Ne. Prosím. Že to není pravda.

Ale je. Neměli jsme to v plánu, události nám však nedaly na vybranou.

Zbyla jsem jen já? Jenom já sama?

Sípění mých plic, lopotně nasávajících vzduch, by přehlušilo armádu.

My jsme se zřítili.

Spadli z oběžné dráhy. Upadli v nemilost.

Všude kolem vzlínalo kalné světlo. Kromě mě tu žilo ještě něco. Probudila jsem to chabým pohybem ruky. Do vzduchu se řinula slabá záře, zalévala interiér kulovitého prostoru, ve kterém jsem vězela, některé panely se však nerozsvítily. Nebyla jsem jediná, kdo se šeredně potloukl.

„Ukaž.“ To slovo mě stálo nemalou námahu – a docela zbytečnou. Žádný systém, který mě snad mohl slyšet, by si takový pokyn nedovedl přebrat. Sbírala jsem rozsypané myšlenky. V duchu jsem si odříkávala mantru: *Juna Ceelanderová, posádka lodi Garveneer. Tým Zvláštních projektů. Administrátorka. Administrátorka*, to znamená řešitelka problémů a holka pro všechno. *Tady bych vůbec neměla být. V tomhle krámu. Tady dole na...*

Na Rubáši.

„Zapnout externí kamery.“ Správnou formulaci jsem nejspíš netrefila ani tentokrát, ale pokud tu ještě zbyly systémy schopné registrovat lidský hlas, snad pochopí, co chci, a něco mi ukážou. Cokoli.

Čekala jsem, uši plné ozvěn mého vlastního hlasu, chropotu těla bojujícího o nádech.

Panely potemněly, proměnily se v obrazovky, aby mě poučily a vzdělaly. Civěla jsem na ně a čekala, co tam venku uvidím.

Jenomže jsem neviděla nic.

Kamery se rozbily, napadlo mě. Anebo se porouchaly obrazovky.

Ale kdepak. Obrazovkami to nebylo. Je to ten svět. Černočerná, drtivá, mrazivá propast Rubáše.

Zase jsem se rozkňourala a pak jsem se donutila přestat. *Mohlo být hůř. Pořád je naděje. Mohlo být hůř.*

Z dálky, skrze několikavrstevný, přetechlizovaný trup, se ozvalo tupé kovové zadunění. Mnohatunová konstrukce, která mě obklopovala, se mírně pohnula, jako kdyby se do ní ledabyle opřela nějaká obrovská síla. Slyšela jsem pomalé, lenivé škrábání, jako by po vnějším povrchu mé kapsle přejížděl hodně tvrdý dráp. Venku v té vražedné, svíravé temnotě.

Zírala jsem na obrazovky, na kterých jsem pořád neviděla ani ň, a snažila se neječet.

ČÁST PRVNÍ

NAHOŘE / DOLE

1.1 SVĚTLO

Ten svět řval.

Přesněji řečeno měsíc. Koule s vázanou rotací, gravitačně připoutaná k plynnému obru ve středním pásu hvězdné soustavy Prospektor 413 (poznámka: schváleno k těžbě). Tato soustava chladných mrtvých světů a nerostného bohatství se měla brzy stát součástí třetí fáze komerční expanze ze Země. Síť, kterou házelo lidstvo do vesmíru ve snaze najít nová místa, kde by mohlo sklízet, budovat a žít. Dá-li se to nazvat životem.

Vlastně jsme tady ani neměli zaparkovat na oběžné dráze. Pamatuju si, jak jsem se probouzela společně se zbytkem oddělení Zvláštních projektů; jak mě palubní systémy vytahovaly z mrazivé hibernace, do které nás všechny uvedli. Biologicky jsme se téměř nezměnili, a přesto jsme se cítili nevyčísitelně starší a opotřebovanější. Z hibernačních lůžek jsme se soukali jako ze své vlastní odhozené kůže. Bartokh, náš šéf, a především můj přímý nadřízený, zatleskal, nahý si vykračoval na tyčkovitých nohou a poplácával si při tom břicho, požíval totiž výhod dostatečně vysoké mzdové kategorie, aby si ho vypěstoval. Vzhůru byl už hodinu a srdnatě překonával nevyhnutelnou fázi kosmické kocoviny, aniž se obtěžoval hodit na sebe jediný kousíček oblečení. Zase nás všechny oblažoval abrazivně optimistickým manažerským stylem, který praktikoval a který teď na naše čelní mozkové laloky působil jako brusný papír.

„Co?“ ozvali se Hari Skien, nebinární geolog. „Tak co, proboha? Řekněte nám někdo, s čím máme tu čest. Jsou to mimozemšťani?“

„Jasně že to nejsou mimozemšťani,“ zavrčel Shemp Rastomaier, náš biolog, který se už vlastně rozloučil s představou, že bude vykonávat své povolání. My ostatní jsme sténali, ať on i Skien drží hubu nebo ať na to vlítnou, protože ti dva si šli po krku i ve chvíli, kdy jsme uléhali ke spánku. Hibernace zřejmě v jejich mozcích zakonzervovala něco jako uloženou pozici ve hře, a jen co se probrali, hned se do sebe zase pustili.

Starý lišák Bartokh se kdákavě zasmál a řekl, že ano, tentokrát jsou to možná doopravdy mimozemšťani.

Nikdo z nás mu nevěřil.

Ale měl pravdu. Tentokrát to tak vážně bylo.

/

Víceúčelová modulární loď *Garveneer* vstoupila do soustavy Prospektor 413 s plánem začít nejprve očesávat nesouvislý pás asteroidů a některé z vnějších planet. Za tímto všedním účelem probudila hlavouny, kteří tvořili vybraný manažerský tým takzvaných Příležitostí, a potom nejspíš akviziční týmy jedna až sedm nebo něco podobného. Ale sotva se začali chystat, zachytili signály. Signály z měsíce plynného obra, ke kterému by se nakonec taky dostali, jenže on se jejich pozornosti domáhal právě teď.

Řval. Skučel do vesmíru, tisícem jazyků se pokoušel vykřičet svou bolest daleko do prázdnoty. Neutuchající bouře jeho rádiových vysílání zuřila na veškerých našich přístrojích a frekvencích.

A právě proto dospěl tým Příležitostí k závěru, že je potřeba zburcovat vědátory ze Zvláštních projektů. Dělo se totiž něco divného, spektrografická analýza atmosféry nabízela hodně zajímavé čtení, takže by se tam snad dalo sklidit něco, co by mohlo být doopravdy k užitku. Vytáhli nás z regálu, kde nás předtím uskladnili, a jeden odpojitelný modul vyčlenili jako teritorium Zvláštních projektů. Potom nás oddělili od hlavní mise a jejího plánovaného vektoru a vyplivli nás z *Garveneera*, abychom ten řvoucí zázrak navštívili a podívali se, co má všechnen ten povyk znamenat.

Když jsme dorazili na místo, našli jsme jen tmu.

Studnu noci, zahlcenou elektromagnetickými přenosy. Tolika signály, až splývaly v pouhý šum. Z měsíce jako takového jsme nedetekovali vůbec nic. Naše vybavení možná ilustrovalo neustálý zápas mezi technologií a entropií, s ničím lepším však lidská vynalézavost nepřišla. Přístroje v té vřavě neslyšely ani samy sebe, a stejně tak je nemohlo slyšet nic tam dole. Každá naše elektronická sonda zmizela v bouři, aniž nám zanechala doručovací adresu nebo jen střípeček užitečných údajů. Každý náš pozdrav překřičelo neustálé ječení světa pod námi. Hejnu dronů se podařilo proletět vysoko nad povrchem a vrátit se s jistými základními údaji o svrchních vrstvách atmosféry, hlubší sondování však jednoduše mizelo v tom plášti hluku. Nás šest ze Zvláštních projektů se rozštěpilo na minimálně osm různých frakcí, které se dohadovaly, co by mohlo takhle nepravidelné, neustálé a chaotické transmise způsobovat. Všichni jsme tancovali kolem otázky: *Život, nemohl by to být život?* Celá civilizace s rádii nastavenými tam dole ve tmě na maximální hlasitost?

/

Nakonec se odtamtud něco vrátilo. „Nakonec“ znamená týdny měření a experimentování, projektování a konstruování, selhávání a revidování. Paběrkování na samých okrajích, trhání pomyslného ovoce z nemnoha větví, na které jsme v horních vrstvách atmosféry dosáhli. Vznášeli jsme se tam, viseli nad ryčícím světem, až jsme jeho šílený, nepřátelský řev začínali vnímat i běžnými lidskými smysly. Jako bychom seděli v cele vedle bésního berserka. A ještě to zhoršovaly zlé sny, výbuchy vzteku, jeden neúspěšný pokus za druhým. Vše, co jsme do té prázdnoty hodili, bylo rozdráceno, zničeno, případně se porouchalo, zřítilo nebo prostě odmlčelo. Připadalo nám, že se nemáme čeho chytit, prostě se v nepoznatelnosti toho měsíce plácáme jako moucha na okně. Až se něco konečně vrátilo.

Hlubinný dron číslo čtrnáct. Předchozích třináct spolkla neproniknutelná noc.

Z dronu se vrátilo jen srdce vytržené z těla. Tělo totiž bylo těžké. Dolů se letělo snadno, ale tenhle měsíc byl větší a lačnější než Země a vrátit se běžným způsobem nepřicházelo v úvahu. Vzhledem ke složení atmosféry rozhodně nešlo o raketovou vědu.

To drahocenné srdce představovalo důkladně odstíněné úložiště dat, kam se zapisovaly údaje z veškerých přístrojů dronu čtrnáct, odhozených společně s krytem. Dostat zpátky nahoru aspoň tohle bylo pekelně těžké. Všichni jsme doslova tápali ve tmě a čekali, jestli z té ječící propasti pod námi něco konečně vyvázne.

Vyvázlo. A tak jsem já, Juna Ceelanderová, poprvé zahlédla život na Rubáši.

/

Při prvním přehrávání, než to Jerennian pročistil, jsme neviděli a neslyšeli o moc víc než šum. Šum, protože ten ukřičený sbor byl tam dole mnohem hlasitější a navzdory veškerému našemu snažení pronikal do dat. Obrušoval je jako digitální písečná bouře, ohlodával okraje všeho, co se dron pokoušel uchovat. Nás šest tam chvíli jenom sedělo a zoufalstvím si chtělo podřezat zápěstí. Vrchní vedení *Garveneera*, oddělení Příležitostí, se po Bartokhovi nelitostně vozilo, chtělo po něm výsledky. To znamenalo, že Bartokh se vozil zase po nás, a všem nám bylo jasné, že pokud nesplašíme použitelné údaje, vedení nás strčí zpátky do regálu v hibernačním sálu a možná už nás víckrát neprobudí. V komerčním těžebním loďstvu Koncernů se člověk musí ohánět, aby si na sebe vydělal, a my jsme zatím jenom polykali finance.

A pak to přišlo. Dvanáct sekund videonahrávky, ve kterých se dalo rozeznat něco víc než jen zrnění s nezřetelným náznakem jakýchsi obrysů. Elektronické oči zůstaly spolu se zbytkem stroje na povrchu planety, ale to, co spatřily, doputovalo díky všemožným improvizovaným opatřením na oběžnou dráhu zpátky k nám.

Byla tam tma, s tím jsme ovšem počítali. Dron měl ty nejvýkonnější světlomety, kterými jsme ho dokázali vybavit. V kalném přitmě nedosvítal daleko, ale na těch pár sekund to úplně stačilo.

Nebyla to holá měsíční krajina, jakou jsme všichni potají očekávali, poněvadž tolik nezdarů po takové době může vést jedině k pesimismu. Nebyly to skály, byly to *organismy*.

Propletenec ostnatého drátu. Trnité houští, jenomže dron byl dvakrát větší než člověk, a trní se přesto vypínalo vysoko nad něj. Kamery mířící dolů ukazovaly totéž: ostnaté stonky propletené jako proutí v košíku, s nepravidelnými mezerami ústíci mimo dosvit dronu. Pohupovaly se proti sobě navzájem, jako kdyby země dýchala. V zauzlovaných stvolech klenoucích se nad dronem zela roztrěpená díra, kudy se dron prolámal. Jejich okraje byly zubaté a duté, samá voština.

Člankované stonky navíc kvetly. Drobné kvítky, spíš tušené než viděné, se rozevíraly a vlnily jako vějíře vodních kroužkovců. Ve větru? Ne, kdepak – každý z nich se pohyboval samostatně. Nad rozervanou klenbou sahaly do zrnité černoty dlouhé šlahouny: napnuté a chvějivé, jako šňůry papírových draků.

Na okraji světla se něco hýbalo, šinulo se přímo do něj. Zřejmě to nemělo smyslový orgán, jakým by svit dokázalo zaznamenat. Zhlédli jsme tělo sestávající z jakéhosi složitého mřížoví, náznak pohybu uvnitř. V tu chvíli připomínalo spíš dětskou hračku na klíček než živého tvora. To, jak se pohybovalo, působilo na lidský zrak hluboce nepřirozeným dojmem, ačkoli v té krátké chvílce nebylo jasné proč. Snad to souviselo s tím, jak se posouvalo kupředu, jak udržovalo rovnováhu. Bylo větší než dron a blížilo se pomalým, kroutivým, šouravým kolébáním. Jeho zevnějšek se leskl a mihotal, obklopovaly ho zářivé duhy, které se mu utvářely v mlze jemných chloupků. Potom se jakoby v odpověď vzdmula vlna šumu a dočista obraz zaplavila. Rubáš si svá tajemství žárlivě strážil.

V datovém jádru hlubinného dronu se nám dochovaly čtyři hodiny nahrávek. Pokud šlo o obrazové záznamy, na první pohled se dalo snadno interpretovat jenom těch dvanáct sekund. Ale stačilo to, abychom poznali, že všechny útrapy, jimiž jsme si prošli, za to stály. Konečně máme něco, čím se můžeme blýsknout před Příležitostmi, a ospravedlnit tak další svoji existenci v probuzeném stavu.

Kromě vizuálních dat jsme získali výsledky celé řady fyzikálních testů, které nám prozradily ledacos o tom, jaké to je na povrchu Rubáše. Stručně řečeno, pro člověka je to sakra nepříjemné prostředí. Nikdo tam hned tak nevyrazí na procházku. Možná nikdy. Kdybyste se mě na to tehdy zeptali, řekla bych vám, že tohle víme na beton.

Vždyť by tam lezl jen cvok.

Mám ale podezření, že Bartokhovi se už tehdy líhly v hlavě nápady. Myslím, že tušil, co bude dál.

Bartokh nám ihned vydal rozkazy. Jerennian se měl vrhnout na nahrávky dronů, vydolovat z nich něco dalšího. Všichni ostatní se měli pustit do vývoje lepších dronů. Bartokh chtěl víc: vzorky atmosféry z úrovně terénu, exempláře. Chtěl něco, co by mohl tady na oběžné dráze osobně prohlédnout, strčit pod mikroskop a pak se s tím pochlubit hlavnímu řediteli Adventovi, až mu velikán zase zavolá. Jenže Rubáš se nedal lacino, naopak si umínil, že s námi bude na každém kroku bojovat.

/

O tři měsíce a devětapadesát dronů později Rubáš vyhraje.

1.2 SVĚTLO

Říká se tomu Druhé Síto.

K prvnímu sítu – které si v učebnicích dějepisu bůhvíproč nevysloužilo velká písmena – došlo ještě na Zemi. Byla to obrovská klimatická a hospodářská krize, která napáchala nezměrné škody a málem skoncovala se vším, co lidstvo vybudovalo.

My jsme tím sítem ale prolezli a tytéž učebnice mívaly sklon k patetickému, poněkud nucenému opěvování jakéhosi našeho vyššího osudu a neustálému proklamování, že všechno to strádání a zoufalství bylo evidentně nezbytné, protože jinak bychom se nikdy nevydali do vesmíru a nedosáhli toho, čeho jsme dosáhli, a víte co, studentíci, radši o tom moc nepřemýšlejte, co vy na to?

Sociální struktury, které přežily první síto a dovedly nás k druhému – totiž Druhému, s velkými písmeny –, byly plodem onoho zoufalství. Blahodárné syndikáty. Tak jsme se to učili ve škole. Dozvídali jsme se, že „megasociální Koncerny pro využívání příležitosti“ byly spásou našeho druhu. Dřív se o nich mluvilo jako o korporacích, ale to bylo v dobách, kdy to slovo díky přítomnosti jiných způsobů života ještě něco znamenalo. Rétorika učebnic nás ubezpečovala, že to mohly dokázat jediné velké korporace. Nepodléhaly totiž poutům právní či společenské odpovědnosti, naopak disponovaly takovou prozíravostí a takovými nástroji, s nimiž byly schopny nadlidsky precizního prognózování. Však to znáte – celou tu stranickou linii. Klidně si zpívejte se mnou.

To ostatní, co se tenkrát dělo, se dostalo maximálně do poznámek pod čarou. Mezikoncernové války, které zmařily mnoho pokusů o kolonizaci uvnitř Sluneční soustavy. Snažili jsme se vyhrabat ze Země, a přitom jsme se pokoušeli stáhnout jeden druhého zpátky dolů. Mraky pitomých rozhodnutí měly za následek, že se to první síto málem ucpalo. Ale řeči o slavnostních vlaječkách a fanfárách byly přesto pravdivé.

Ti, kdo přežili, přežili pouze s požehnáním Koncernů. S požehnáním, které se udělovalo výměnou za služební závazek, jak vám při ranní sborové recitaci poslušně poví kaž-dé děcko z habitačních nádrží. Takhle jsme žili. Byli jsme sice napěchovaní do gigantických orbitálních arkologií s nádržemi, ale *žili jsme*, a i když si občas s chutí zaremcáme, vlastně si nemáme na co stěžovat. Nás šest ze Zvláštních projektů zasvětilo život projektu *Garveneer*, to je pravda, ale mohli jsme to udělat jenom díky tomu, že naši předci zasvětili své životy jiným Koncernům, takže o ně bylo postaráno, a mohli se tedy rozmnožit a dát vesmíru *nás*.

Všichni jsme byli náležitě vděční, to vás můžu ujistit.

Jak říkám, měli jsme kliku, že jsme se dožili Druhého Síta a pokusů lidstva o jeho překonání. Tentokrát se Koncerny zaměřily na vzdálenější kouty galaxie. Dlouhodobé plánování. Expandování. Tou dobou už se ze Sluneční soustavy stala v podstatě automatizovaná továrna. Každá její součást, která nebyla zdemolována explozemi nebo zamořena radiací, takže už se nehodila ani k průmyslovému využití, teď podléhala usilovné těžbě. Jistě, mohli jsme tam zůstat, pevně se přimknout k rozedrané zástěře naší mateřské soustavy. Nějakou dobu bychom vydrželi. Hnacími motory Koncernů však byly odjakživa expanze a růst. Boj se stagnací. Sluneční soustava teď byla přelidněná – především proto, že spousta jejích potenciálně užitečných součástí nepřežila bratrovražednou devastaci prvního síta. Pokud měly Koncerny přežít Druhé Síto, musely se dívat dál. Místo budoucnosti svázané s jedinou zranitelnou planetární soustavou, připoutané k mrtvému, otrávenému oharku Země, jsme tedy zamířili ven.

Garveneer byl pouze jednou ze sta expedic vyslaných ke všem soustavám s exoplanetami, které vypadaly nadějně. Naše poslání: pátrat po příležitostech. Těžít suroviny. Zakládat soběstačné přestupní základny, schopné generovat zdroje a doplňovat zásoby dalším vlnám lidských průzkumníků. Představa byla taková, že v budoucnu opřede galaxii celá síť takových stanic, kolonií, těžebních podniků a loděnic, posouvajících lidstvo od jedné hvězdy k druhé a třetí. Koncerny se jakožto nesmrtelné ekonomické mocnosti soustředily na to, jak přečkat vyhasínání hvězd a vytěžení planet a zachovat svůj model lidské společnosti na věčné časy. Chystali jsme se obsypat přilehlou část galaxie jako vyrážka.

/

Bartokh si potrpěl na porady tváří v tvář. Dalo by se to efektivněji probrat přes videokonferenci, jenže Bartokh byl starý. Z hibernačních lůžek už vylézal a zase se do nich vracel vícekrát než my ostatní dohromady. Když jsem si to uvědomila, začalo mi docházet, že jeho nesmlouvavé požadavky, abychom se jednou za čas odvěkli do téže místnosti, mají něco do sebe. Při všem tom překotném plnění cílů a kvót bylo někdy snadné zapomenout, že jsme taky lidé.

Samo sebou jsem nachystala prezentaci. Modelování všeho možného; to je součást mojí specializace. V terénu to není zrovna nejužitečnější schopnost, ale já jsem nikdy nečekala, že se do terénu podívám. Byla jsem jen administrativní asistentka ředitele Bartokha.

Navzdory tajnůstkářské povaze Rubáše – původně jsme mu tak říkali jenom neoficiálně, ale ujalo se to – se našlo pár věcí, které jsme o něm věděli, ať už díky prvotnímu obletu, nebo dronu čtrnáct. Vzdálenost měsíce od hvězdy (přes jeho planetu, Prospektora 413b, v průměru čtyři sta devadesát osm milionů kilometrů); velikost (o třicet procent větší než Země); oběžná dráha (s vázanou rotací, sto dvanáct hodin na obkroužení obra většího než Jupiter); gravitace (jedna celá osmkrát vyšší než pozemská, jednak kvůli velikosti měsíce, jednak kvůli jeho zřejmě nezvykle mohutnému železnému jádru); atmosféra (anoxická, volatilní, hustá jako polévka; s převahou dusíku, také ale s nebezpečně vysokými koncentracemi volného vodíku a spoustami amoniaku, metanu a dalších složitějších látek); tlak v místě přistání čtrnáctky (dvacetinásobek pozemského tlaku ve výšce mořské hladiny); teplota na stejném místě (minus pětatřicet stupňů Celsia).

Samé nevýhody. Pádové důvody, proč tam nestrkat nos. Pozitivem byla snad jen skutečnost, že minus pětatřicet stupňů je na poměry měsíců obíhajících kolem plynných obrů takhle daleko od hvězdy vlastně docela příjemná teplota, což znamenalo, že kombinace planetární radiace, sopečné činnosti a mizivého skleníkového efektu se v těchto náročných podmínkách činí, jak může. V atmosféře byla taky spousta věcí, které jsme si neuměli dost dobře vysvětlit, jako třeba proč všechen ten vodík nevypřchal do kosmického prostoru nebo odkud se bere amoniak, nemluvě o řadě dalších hádanek, s nimiž si Rastomaier lámal hlavu. Nebyť toho, nikdy bychom tam nehledali život – tedy až na to, že na nás doslova křičel, ať se na něj jdeme podívat.

Rastomaier byl věčný mrzout se zplihlým knírem a přehazovačkou. Drobný a hubený jako většina z nás, kteří jsme pocházeli z habitacních nádrží na orbitálních arko-logiích – a taky proto, že nikdo ve Zvláštních projektech kromě Bar-tokha nebyl v takové mzdové kategorii, aby si mohl dopřávat pořádnou večeři. Až do té podívané, co nám zajistila čtrnáctka, mluvil Rastomaier pouze o takovém životě, který by se vešel pod sklíčko mikroskopu. Skien, jeho nebinární protějšek z řad šutrologů, byli ještě nižší a holohlavější a jejich mrzutost urputnější. Hypotézu, že je na Rubáši život, vehementně odmítali, naopak postulovali způsoby, jak by se daly trýznit měsíční horniny, aby vydávaly řev, jaký vydávají, a možná při tom dokonce ronily amoniakové slzy. Nikdo ale nečekal Život s velkým Ž. Nikdo nepočítal s parchantem větším než samotný dron. Do schránky na vzorky se ten zmetek nenacpe, to málo bylo jisté. Tam dole je celý makrobiotický ekosystém – život v pozemském, přesněji řečeno dinosaurím měřítku. Rubáš jsme objevili v éře mimozemských gigantů.

Na základě toho, co jsme věděli, jsem sestavila model měsíce. Jak říkám, moc toho nebylo, pořádnou představu jsme neměli ani o topografii, protože skoro všechno, co jsme tam dolů poslali, jednoduše zmizelo. Anebo bylo – vzhledem k tomu, co viděla čtrnáctka – sežráno. S využitím nahrávky jsem zkoušela vymodelovat i toho tvora, ale marně. Byl moc cizí, navíc se v záběru sotva mihnul. Nic, s čím jsem přišla, neodpovídalo zaznamenaným údajům. Prostě další součást mojí role, kterou jsem teď nebyla s to vykonávat.

V popisu mé pracovní pozice stálo, že jsem Bartokhova asistentka. Hlavní výsadou jeho postavení byla právě skutečnost, že mu asistovala živá lidská bytost. Moje práce ve skutečnosti obnášela valnou většinu toho, do čeho se Bartokhovi nechtělo. Věděl, že mi to může bez obav hodit na krk, já se toho ujmu s dostatečně věrnou nápodobou jeho pracovního stylu a on to pak ukáže hlavnímu řediteli Adventovi z Příležitostí a vyslouží si podrbaní za uchem. Z titulu své funkce jsem také sloužila coby neoficiální prostředník mezi Bartokhem a všemi ostatními, a taky mezi Skien a Rastomaierem, a mezi našimi dvěma inženýry a zbytkem týmu. V podstatě jsem byla pokaždé, když se něco podělalo, ideálním hromosvodem jejich vzteku.

Vzhledem k této nevyslovené dohodě musely mé dovednosti zahrnovat schopnost dělat usmiřovače mezi kterýmikoli dvěma frakcemi našeho týmu. Doktorát z nekonfrontační komunikace. Jinými slovy, kdykoli se libovolná kombinace posádky vzájemně poštekala, mohla jsem si s nimi sednout, probrat s nimi, kvůli čemu si to vjeli do vlasů, a všechno urovnat. Já vím, že samochvála smrdí, ale když nás šest vězelo v plechovce, ze které se Příležitosti pokoušely vymáčknout výsledky, řekla bych, že moje úloha byla právě tak důležitá jako role vědců.

Garvenerův modul Zvláštních projektů se dal překonfigurovat podle libosti. Jen co jsme vstoupili na oběžnou dráhu, celý ten objekt se z lodi s přídí a zádi změnil v kosmickou stanici visící nad tmavou koulí měsíce, která byla sama o sobě jen bublinkou černoty obíhající kolem obrovité fialovo-červeno-modré bouře planety Prospektor 413b. *Garvener ZP* mi ve své orbitální identitě vždycky připomínal brouka. Jednoho z těch vážně macatých, u kterých nestačíte žasnout, jak se s těmi mrňavými křídélky udrží ve vzduchu. Nás samozřejmě nad Rubášem udržovala naše trajektorie, dostatečně rychlá, aby nás nespokla hladová gravitace měsíce, ale zase ne tak moc, abychom odsvištěli do kosmického prostoru. Našími křídly byly solární kolektory – vícevrstevné, hypervýkonné a dosud jen horko těžko čerpající energii z Prospektora 413 čili hvězdy této soustavy. Vyboulené břicho *GZP*, namířené k měsíci, mělo v sobě dutinu, ve které se nacházela naše dílna kombinovaná s laboratoří. Právě tam jsme pilně shromažďovali informace o Rubáši, abychom mohli Příležitostí nabídnout rentabilní scénář a obhájit svou existenci a rozpočet. V lodní zádi, obrácené pryč od měsíce a vmáčknuté mezi pracovní prostory a solární panely, se tísnila hrstka mrňavých kajut plus kruhovitá společenská místnost, kam skoro všichni chodívali remcat a nadávat na ty, kdo právě nebyli přítomni. Nikde na palubě jsme neměli gravitaci, ale na to jsme si už dávno zvykli. Rostoucí procento lidského plemene prožívalo celý život buď ve stavu beztlíže, nebo ve vražedném tlaku prudkého zrychlení. Veškerý *Garvenerův* interiér byl vybaven madly a úchyty, kompatibilními s kotvami na našich kombinézách. Taky jsme měli magnetické boty, to kdybychom si chtěli po lodi vykračovat v retro stylu. K tomuhle údělu nás uzpůsobily spousty neviditelných

úprav na genetické úrovni a mraky nanoimplantátů, které jsme dostávali v habitačních nádržích. Oči, kostní dřev, vnitřní ucho a prostorová centra mozku. Lidstvo se osamostatňovalo od planetárních podmínek, ve kterých se vyvinulo, takže jsme se mohli potulovat v nulové gravitaci a dlouhodobě snášet zrychlování vesmírného plavidla, aniž by naše těla zkolabovala nebo odumřela.

Po dvanácti sekundách slávy hlubinného dronu čtrnáct přišla od hlavního ředitele Adventa z Příležitostí speciální pochvala. My, tým Zvláštních projektů, jsme prožívali vzácnou chvíli svornosti a radosti, bylo nám ovšem jasné, že mrzutá nezbadatelnost Rubáše s ní zase brzy skoncuje. Staroušovi Bartokhovi sklouzla nečitelná maska osamělého velitele z obličeje dost na to, aby se mu v úsměvu zabýskly zuby. Skien a Rastomaier zapoměli, že se navzájem nenávidí. Popudlivá nevrlost Michaila „Míšouna“ Jerenniana, datového specialisty, opadla natolik, že nám věnoval kývnutí, a dokonce si se mnou ťukl pěsti. Jenom Mai Ste Etiennová se hned zvedla a vyskočila z křesla. Všichni za ní volali, ať si aspoň sedne a vychutná si úspěch.

„A proč jako?“ Podobně jako já, Skien a Rastomaier byla i Etiennová drobná a vyzáblá. Jedna z mnoha, kteří se odmalička mačkali v nádržích Koncernů a zoufale podstupovali další a další testy způsobilosti, až se konečně naskytla nějaká mise, při níž našli uplatnění. Bartokhovo panděro bylo poměrně čerstvým přírůstkem; nosil ho s pýchou a dával tak najevo, že svými vrozenými dispozicemi dosáhl alespoň nějakého úspěchu a stal se příslušníkem středního managementu. Oproti tomu Jerennian byl prostě mohutný chlap. Zkrátka se tak narodil, a ještě ten rozmar genetiky přizívoval tím, co vybojoval holými pěsti v klecových soubojích. Když totiž vyrůstáte v nádržích přelidněných orbitálních slumů, musíte se zabavit sami. Kdo by to byl řekl, že se jeho specializací stane právě jemná manipulace s daty? Já tedy ani náhodou. No, takže Míšoun Jerennian vážil víc než my dvě dohromady, ale když si Etiennová vzala něco do hlavy, radši se jí klidil z cesty. Zásadně nestrpěla, aby jí někdo bránil v práci.

Teď tam visela s nohou v popruhu a tělem v úhlu pětáctýřiceti stupňů od konsenzuálního „nahoře“ všech ostatních. Hlavu naklonila ke straně a trochu zakoulela očima. „Já myslela, že chcete lepší dron. Sám se nenaprojektuje.“ Vždycky jsem měla dojem, že my ostatní nejsme podle Etiennové nepostradatelnou součástí mise.

Nakonec jsme ji přesvědčili, aby se posadila. Přesněji řečeno, Bartokh jí to dal rozkazem. Podobně jako v případě nás všech platilo, že veškeré prémie, které snad Etiennová dostane, schvaluje Bartokh, a co se týkalo jeho vlastního odměňování, sám musel být zadobře zase s Adventem. Když po ní tedy Bartokh několikrát loupil povytaženým obočím a netrpělivým pohledem, konečně se podvolila a snesla se k jednomu z úchytlů. Tím pádem už jsem mohla vytáhnout lahev, kterou jsem na Bartokhův pokyn vytiskla. Něco přijatelně stimulujícího, zároveň však neohrožujícího náš profesionální úsudek. Víím, že většina ostatních zneužívala svá tisková oprávnění k výrobě silnějšího, účinnějšího pitiva, pokud tedy zrovna měli pocit, že nikdo nesleduje statistiku spotřebovaných surovin, ale teď jsme slavili oficiálně, takže to musela být žbrdola, jak jsme tomu říkali. Dostat se do povznesené nálady s pouhou žbrdolou nebylo snadné, přesto jsme ale všichni pozvedli zkumavku k připitku.

Tou chvílkou úspěchu jsem přirozeně vzala zavděk. Bylo fajn nemuset se mít pro jednu na pozoru před tím, jestli se v chování všech ostatních neobjevují trhlinky. Já jsem se o to neprosila, aby mě jmenovali palubním psychologem. Měla jsem dělat jenom to, co je podle Bartokhova názoru pod jeho důstojnost. Jak se ukázalo, patří k tomu i dohlížení na to, aby spolu jeho podřízení vycházeli. Bartokh by se dal sotva nazvat komunikativním šéfem, a tak jsem se stala lidským ekvivalentem pasivně agresivního vzkazu přilípnutého na zeď. *Vyříd' Rastomaierovi, že... Jestli si Skien myslí... Etiennová mi sebrala můj...* Když jsem nyní viděla tu jednotu, za kterou jsme vděčili hrstce použitelných údajů, teprve jsem si uvědomila, jak moc mě doteď svíral stres.

Samozřejmě si zase brzy půjdou po krku. Buď kvůli vrozené svárlivosti, nebo proto, že Příležitosti přijdou s nějakým novým požadavkem. *I tohle pomine* – nejlepší a současně nejhorší komentář k jakémukoli momentu lidské zkušenosti.

A skutečně: vzápětí přišla zpráva s oním zvláštním, trochu řezavým pípnutím, které nám sdělovalo, že přichází z nejvyšších míst. Hlavní ředitel Advent byl nadšen, že jsme učinili tak úžasné pokroky. Terwhin Umbarová z Technického dozoru však byla zděšena, že jsme v podstatě jenom tak naházeli do atmosféry Rubáše množství cenných prvků z našich zásob, které už nikdy neuvidíme. Advent nás nabádal, ať nepolevujeme ve svém chvályhodném úsilí. *Ještě deset dronů, sto, tisíc!* Umbarová nám zkrouhla rozpočet a vyjádřila Značnou Nelibost nad plýtváním. Nemohli bychom si počínat úsporněji? Opravdu potřebujeme celých šest lidí ke studiu nevyzpytatelného cizího měsíce většího než Země? Co by se dalo seškrtat, aby jí to v účetních knihách jakž takž vycházelo? Obě tyto zprávy, každá s vlastní nelibostnou gravitací, dorazily současně ve stejném balíku informací. Bylo načase schovat lahev a zase se pustit do práce. Což v mém případě znamenalo odplachtit za Bartokhem do mrňavé místnůstky, kterou vyhlásil za své hájemství.

Bartokh se opřel o stěnu a sedací část jeho kombinézy přilnula k příslušnému místu, aby během našeho rozhovoru nikam neodplul. Na tváři měl ten svůj výraz, jako by právě řekl něco náramně vtipného, co nikdo kolem něj není s to intelektuálně pochopit, on nám však naši nedostatečnost velkoryse promíjí. Musela jsem si připomínat, že Bartokh je opravdu mimořádně inteligentní a význačnému postavení ředitele ZP se těší pouze díky svým zásluhám. Skutečně to není jen nesnesitelný egomaniak, nýbrž nadaný muž, vizionář, a postrádá-li emocionální inteligenci, alespoň si to uvědomuje natolik, že si přeje, abych mu ji suplovala já.

„Dvanáct sekund použitelného videa,“ přemítal nahlas. „Jaká je naše trajektorie?“

Moc dobře jsem věděla, že tím nemyslí orbitální mechaniku, nýbrž mnohem náročnější navigaci, které bude zapotřebí k proplutí mezi Skyllou a Charybdou protichůdných požadavků, jež na nás uvalily Příležitosti. Co podnikneme teď a jaký to bude mít dopad na rozpočet Umbarové?

„Mai už nachystala předběžné plány vylepšených dronů. Poslala mi je,“ hlásila jsem. To „Mai“ označovalo Etienovou. Bartokh totiž vždycky a všude upřednostňoval křestní jména.

Abych mohla sloužit jako univerzální spojka Zvláštních projektů, v podstatě jsem se musela stát učednicí každého člena týmu. Konstrukční plány Etienové bych sama vytvořit nedokázala, ale chápala jsem, o co v nich jde. Prováděla jsem Bartokha tím, co dělá Etienová i všichni ostatní. Už jsem byla docela zvyklá, že tyhle schůzky mezi čtyřma očima svolává, kdy ho napadne, a měla jsem tedy vždycky po ruce aktuální přehled situace, který bych mu mohla oddrmolit. Takže jsem mu to hlášení klidně mohla dát písemně. Ale jak už jsem říkala, Bartokh nedal dopustit na osobní setkávání. Na stará kolena chápal, proč je lidský kontakt potřebný, o styky s ostatními lidmi ovšem příliš nestál, a tak jsem se stávala nosnou vlnou jeho zakrnělého lidství. Protože „nějak spolu vycházet“ je nejdůležitější položka na seznamu hned pod vzduchem, energií a potravou. Když vězíte všichni pohromadě v jediné plechovce s notně omezeným soukromím, pak staré rčení, že ve vesmíru váš křik nikdo neuslyší, rychle ztrácí platnost.

Pro tento účel jsem dovedla k dokonalosti zvláštní druh rázného, optimistického přístupu, jako kdybych krmila lžící nemohoucího strýčka. Mai Ste Etienová a její drony. Jerennian předpokládá, že se mu podaří vyčistit další části nahrávky z dronu čtrnáct. Skien a Rastomaier chystají parametry nové mise, aby vylepšené drony Etienové měly něco na práci. A já sama nejenže působím jako tmel veškerých ostatních prvků Zvláštních projektů, ale komunikuju taky s Technickým dozorem, abychom měli jistotu, že budeme mít všechno, co bychom ke své práci mohli potřebovat.

„Což znamená...“ Prošla jsem s Bartokhem dlouhý seznam rozhodnutí, kde jsme utráceli a kde naopak šetřili, poněvadž při podobných misích se vždycky hraje vabank s entropií. A čekaly se od nás výsledky. Nejen teoretické ve smyslu kuriózních vědeckých poznatků, ale především pěkně macaté hlášení s názvem *Komerční využití Rubáše*, které by přistálo Adventovi na stole a které by mohlo vést k průmyslovému rozvoji této soustavy. Další uzel v širším projektu lidské expanze do galaxie. Vlajky, fanfáry a tak dále.

/

Míšoun Jerennian byl nejméně sympatickým členem posádky. Stále ovšem spadl do jistých přijatelných mezí, protože nikdo nechce zkysnout na vesmírné lodi s psychopatem. V jeho neuroanalýze v podstatě stálo: „monomaniak s nulovou mozkovou kapacitou na zdvořilosti“. Vydolovat z něj přívětivou větu bylo jako vytáhnout z atmosféry Rubáše doušek dýchatelného vzduchu.

Svou vlastní neuroanalýzu by nikdy neměl nikdo vidět, ale ti, kdo k nim mají přístup, s nimi odjakživa čile obchodují. Věděla jsem, že v té mojí se píše, že se vyznačuju obdivuhodnou flexibilitou, a měla bych tudíž nacházet uplatnění jako vyjednačka mezi rigidními lidmi. Tak se tedy stalo, že jsem nebyla jen Bartokhovou emisarkou k ostatním členům posádky a emisarkou celé posádky k Příležitostem, ale také emisarkou týmu k Jerennianovi.

Našla jsem ho v jeho koutku pracovního prostoru v břiše lodi. Už stačil vytipovat sedmnáct částí zrnitého videa, které podle jeho algoritmů obsahovaly vyčistitelné záběry. Byla to ošemetná záležitost. Počítačové systémy i lidští uživatelé musejí provádět určité predikce či předpoklady a ty mívají vliv na to, co se v pročištěné stopáži vyloupne. Lidská mysl vyniká v tom, že vidí tváře tam, kde jsou jen mraky. A pokud algoritmům řeknete, že tam jsou tváře, pak je vidí i ony. Jerennian však postupoval exaktně. Skoro jsem měla pocit, že svou subjektivní lidskou složku při práci zabalil a zastrčil někam hluboko do hlavy. Donesla jsem mu stimulant s příchutí kávy a zamručení, co jsem obdržela na oplátku, se dalo interpretovat jako „díků“.

Potom jsem si zalezla do mrňavého kousičku palubního prostoru, který byl jenom můj, a dala jsem se do práce. Bartokh chtěl, abych ze získaných údajů vytvořila model Rubáše. Nebylo to smysluplné využití času ani výpočetní kapacity, tedy až na to, že si pak v Příležitostech budou moci prohlížet i něco jiného než masivní deficit rozpočtu, který jsme zatím nahromadili. Sestavovala jsem přízračné vesmírné těleso. Šlo mi to tak dobře, že jsem ho skoro *cítla*. Ty toxické, brutální podmínky pod námi. Drtivou gravitaci. Ledové hryznání teplot, které nikdy nevystoupaly nad dvacet stupňů pod bodem mrazu, dokonce ani na... no, ani na rovníku. Takhle ale šíření tepla na Rubáši nefungovalo. Rubáš se kolem vlastní osy otočil přesně jedenkrát za oběh kolem plynného obra Prospektor 413b. To znamenalo, že jedna polokoule Rubáše byla pořád obrácená ven do vesmíru, a když se tedy oběžná dráha měsíce a jeho mateřské planety nacházela ve stejné rovině, této polokouli se dostávalo skromné dávky solární energie od vzdálené hvězdy jen zřídka. A co mělo pro energetickou dynamiku Rubáše ještě mnohem zásadnější význam, druhá hemisféra byla neustále natočená k bouřlivému víření samotného plynného obra, emitujícího značnou radiaci a teplo. Dokonce i světlo. Byla to taková malá skorohvězda, která se nikdy úplně nerozzářila.

Ne snad, že by tam dole mohl někdo chytat bronz. Na povrch nedopadalo žádné skutečné světlo, a nejen proto, že oba ty nebeské objekty kroužily kosmickým prostorem daleko od hvězdy, ve středním pásu této planetární soustavy. Atmosféra Rubáše, které měsíc vděčil za své neformální pojmenování, byla turbulentní žlutohnědá mlha

s takovými koncentracemi metanu a jiných neprůhledných nečistot, že dole – na neznámém povrchu, kam spadla čtrnáctka – nebylo nic než tma. Těch dvanáct sekund života, co jsme zahlédli, existovalo v propasti stejně hluboké jako dno nejhlubšího mořského příkopu.

Podle pozemských standardů by měl každý život na takovém místě vést anoxickou, chemosyntetickou existenci v termálním průduchu. Nic než mikrobiální šlem, možná s několika málo koloniálními organismy budujícími vrstvené nekropole na hrobech svých předchůdců. Tíha, zima a tma. A drtivý tlak. Atmosféra byla naprosto nedýchatelná – a kdybyste to přesto zkusili, těsně před smrtí byste bezpochyby zjistili, že páchne po moči a plynatosti –, taky jí ale bylo hrozně moc. Tím se vysvětlovalo, co se stalo s některými našimi drony, poněvadž prvních pár jich nebylo na takový tlak stavěno. Všechny možné vlastnosti Rubáše se proti vám mohly spiknout, společně vás odkráglovat jako banda gaunerů, ale ze všeho nejvíc mě děsila ta tma.

Tma a to, co v ní žilo. Víím, není to ode mě moc profesionální, smýšlet o zázraku mimozemského života takovýmhle způsobem, ale na představě všech těch bezbarvých, slepých organismů, tápajících a šmátrajících v hutné, metanem zahlcené černotě, je prostě něco hrozného.

Zvlášť když při tom vysílají na všech frekvencích.

Tuhle podivnost zatím nedokázal vysvětlit ani Rastomaier, ani nikdo jiný. To ale nebyl můj problém. Moje modely se to objasnit nesnažily. Biom Rubáše vlastně do mé práce vůbec nevstupoval, když tedy pominu skutečnost, že se mi neustále ukrádal do myšlenek. Všechny ty znepokojivé představy ovšem vykresaly několik nápadů. A jak říkám, byla jsem učednicí všech ostatních, takže jsem se musela rychle seznámit se širokou škálou oborů.

Když jsem s dostupnými údaji udělala, co jsem mohla, šla jsem se podívat, jak si vede Etiennová. Její místo se nacházelo vedle Jerennianova a ti dva obvykle dokázali beze slova pracovat celé hodiny. A potom – někdy sami od sebe, jindy proto, že jsem je vyrušila – na chvíli přestali, najedli se a napili, úsečně se mnou probrali, na čem právě dělají. Vlastně se neptali na názor ani mě, ani jeden druhého, ale to jen proto, že úsilí potřebné ke zformulování takového dotazu by jim mohlo přetřhnout řetězec myšlenek. Já jsem byla jejich testovacím publikem. Když jsem tam s nimi seděla a žvýkala nutriční tyčinku, nebyla jsem si jistá, jestli ke mně nebo k sobě navzájem chovají aspoň nějaké sympatie. Se všemi měli jen pracovní vztah a sympatie v něm nehrály roli.

Samozřejmě to bylo podle příručky. Měli jsme práci – a vyšší poslání. A s nimi též vyhlídku na povýšení a odměny, jejichž strukturu nám před nos pověsily Příležitosti. Prostě děláte, co můžete, abyste dosáhli na další příčku žebříku. Poslušně spolupracujete s kolegy jako týmoví hráči, dokud se nad vámi neobjeví jediné místočko, které je potřeba zaplnit, a pak se vyšvihnete nad ostatní. Zkrátka nic nového. Sympatie by se vám jen pletly do cesty.

Byla jsem hodně osamělá.

Je to jen banalita a ve svých hlášeních jsem se o tom nezmiňovala. Nikdy jsem nikomu neříkala, že se cítím opuštěně, protože pak by to vypadalo, že nejsem týmová hráčka. Nevím, jestli se tak někdy cítili i ostatní, a pokud ano, neřekli by mi to přesně z téhož důvodu. Tam na orbitě byl každý z nás uzavřený ve své vlastní mrňavé plechovčičce.

Na pracovišti Etiennové se vzájemně překrývala nepřehledná kvanta projekčních displejů. Zhlédla jsem spoustu schémat vylepšených dronů, ještě dokonalejších než to, co mi poslala posledně. Dokázala jsem identifikovat mechanismus pro odebrání vzorků, opoznámkovaný matoucím kaskádami výpočtů ohledně hmotnosti a tahu, jehož bude zapotřebí k vytažení oné zátěže z gravitační studny Rubáše. Složení atmosféry zásadně komplikovalo použití jakýchkoli běžných raket. Palivo by buď vůbec nehořelo, nebo by hořelo zase až moc, to podle toho, kolik kyslíku byste se do té rovnice pokusili vnést. Lobotomizovaný mozek čtrnáctky jsme vyzvedli pomocí vodíkového balonu vybaveného chemickým topením bez spalování, vychytanou vrtulovou technologií a natlakovaným plynem k finálnímu newtonovskému štouchnutí, které ho mělo popohnat dost vysoko na to, aby ho zachytily naše orbitální lapače. A to všechno jenom proto, abychom zachránili datové úložiště menší než můj malíček na noze.

Mezi plány dronů bylo ještě něco dalšího. Zpočátku jsem nechápala, o co se jedná, protože jsem se nepodívala na měřítko toho schématu.

Když jsem se odvážila vznést dotaz, Etiennová se na mě upřeně zadívala.

„Chtěl to tvůj šéf,“ prohlásila.

Kdykoli měl někdo na Bartokha pífku, najednou z něj byl *můj* šéf, a ne šéf nás všech. Představovala jsem izolační vrstvu mezi managementem a pracovními silami.

Jenže tentokrát – a nebylo to poprvé – mě Bartokh obešel a prostě poslal pokyny přímo Etiennové. Nejspíš hned potom, co se probudil, aby mu nevypadly z hlavy.

„A tohle je...“ Na něco jsem ukázala, snažila jsem se předstírat, že víím naprosto přesně, o co jde, a jenom si chci vyjasnit nějaký drobný detail. Doufala jsem, že mi ten detail pomůže pochopit celek, o kterém se mě šéf neobtěžoval zpravit.

Etiennová mi viděla až do žaludku. „Tohle je pro misi s lidskou posádkou,“ odpověděla.

Bývala bych moudře přikývla, ale nesmírnost té představy se vzpírala mému chápání. „Pro co?“

Etiennová pokrčila rameny. Zakoulela očima, rozpráhla dlaně. *Já jsem jenom nebohá inženýrka, a všichni ti trotlové po mně pořád chtějí zázraky.* V očích ale měla něco jako jiskru. Větší nadšení, než jaké se u ní projevovalo

obvykle. V podstatě rošťáctví. A rošťáctví je u konstruktérů něco strašného. Představa, že pošle dolů do toho černého pekla něčí křehké lidské tělo, ji opravdu lákala.

Vmetla jsem to Bartokhovi do tváře. Dopodrobna jsem mu vyložila veškerá rizika, která tento nápad obnáší, se zvláštním zřetelem na všechna ta hrůzná, vražedná čísla, na nichž jsem postavila svůj model. Bartokh mě chlácholil, že je to samozřejmě jen teoretická eventualita, že pořád ještě využíváme dronů a přístrojů, takže si s tím nemám dělat hlavu. A trápit se prý nemusím ani svými ostatními výhradami, námitkami proti zkrouhnutí širokých bezpečnostních rezerv, kvůli kterým je všechno časově i finančně náročnější.

Pak mě Bartokh obdařil tím svým lišáckým výrazem, a když jsem odcházela, ještě řekl: „Víte, v Příležitostech jsou na Rubáš ohromně zvědaví. Kdoví, co všechno bychom tam dole dokázali zužitkovat? Kéž bychom se tam mohli pořádně podívat. Drony a sondy jsou sice moc šikovné, ale mají své limity, chápete. Limity.“ Jako kdyby všechny ostatní věty, které jsme si spolu před chvilkou vyměnili, zazněly pouze v mé představivosti.

1.3 SVĚTLO

Na obrazovce se tyčila zase ta stejná polámaná klec trnitých stonků. Podle časomíry devadesát čtyři minut po původních dvanácti sekundách, ke konci pobytu dronu čtrnáct na povrchu Rubáše. Ačkoli samotný dron je samozřejmě pořád tam dole. I potom, co se z něj katapultoval jeho mozek.

Jeho lampy toho osvětlovaly jen málo. Bezbarvý lesk zaklenutých článkovaných stvolů, připomínajících spíš plast než dřevo nebo cokoli živého. Slabé chvění krmicích vějířů, záber nebo jakou měly vlastně funkci. Reflektory s omezeným dosvitem, které dron unesl, dokázaly stěží prozářit hutné šero, zkyslou polévku toho, co se na Rubáši vydávalo za vzduch. Všechno tonulo v hnědošedých odstínech, světlých či tmavých. Na výrobu pigmentů tu nikdo neobtěžoval energii. Proč taky pořádat výstavu výtvarného umění, když ty obrazy nikdo neuvidí? Světlo a tma a sem tam žlutavost, jaká se pojí se zašlými kostmi, zkaženými zuby nebo hořčičným plynem. Hněď bláta nebo výkalů.

Zorné pole se pomalu naklánělo a potom, jakmile gyroskop dronu výkyv zaznamenal a poupravil roztažení přistávacích podpěr, se zase narovnal. Další komplikace, jež se nejspíš vymstila některým jeho předchůdcům. Pokud totiž dron nebyl na konci pobytu obrácený kolmo k obloze, neexistovala šance, že by se jeho mrňavá záchranná kapsle mohla náležitě vystřelit zpátky na oběžnou dráhu.

„Takže,“ vysvětlovala jsem v tuto chvíli, „na základě seizmických údajů se domníváme, že ve skutečnosti se nacházíme nad kapalinou. Ten substrát je jakási organická vrstva rozprostřená přes... moře. Anebo možná přes jezero. Kývání stébel, které pozorujeme, je způsobeno pohybem vln pod nimi.“ Jerennian vůbec nejevil zájem odprezentovat své nejčerstvější poznatky ostatním členům týmu, takže ten úkol připadl mně. „Zřejmě to bude něco jiného než voda, chemická analýza ovšem nevylučuje ani možnost, že by se mohlo jednat o vodu s dostatečně koncentrovanými příměsemi, aby se udržela v kapalném skupenství. Takže se možná spousta předchozích dronů potopila.“ Rozpačité přiznání k nákladnému pochybení. Očekávali jsme skálu nebo led. „Příští drony musíme vybavit plováky.“

Etiennová zamručela a zapsala si poznámku. Svůj druhý postřeh – a sice ten, že ve světle lamp se netřpytí ani kapička vody – jsem si raději nechala pro sebe. Neviditelné moře, o kterém jsem teoretizovala, bylo v jakési neznámé hloubce pod houštím trnitého labyrintu, do něhož čtrnáctka přistála. Při pomyšlení na tu hlubinu, temnotu pod vrstvami jiných temnot, jsem se znovu zachvěla.

V další části nahrávky nebylo po pohyblivých organismech ani památky. Mohutné stvoření z prvních dvanácti sekund zázraků se tím svým loudavým, zvláště zneklidivým krokem odebralo bůhvíkam. Ale potom, těsně před koncem těchto dvou a půl zachráněných minut, se něco přiblížilo. Něco ještě většího, prodírajícího se trním. S mnoha končetinami – s kolika přesně, to nebylo jasné, poněvadž celý ten tvor připomínal nepřehledný slepenec pohybujících se součástí. Obří monstrum vypadalo dutě, jako panák z proutí. Postupovalo podivným krouživým pohybem, jako by bylo zmražené, přitom se ale pohybovalo s přehnanou precizností. Mnohadielné článkované končetiny se rozkládaly, natahovaly a zase skládaly v těžko pochopitelných, vlnivých mozaikách. Vzduch se kolem něj mihotal a pableskoval, jako by ho provázely roje víl či světlušek. Potom se tvor zase zavlnil a kamery na kratičkou chvíli zachytily jemné chloupky blyštící se veškerými barvami, které dokázal vnímat lidský zrak – spektrální světelnou show, jakou se nikdy nepokochá žádný obyvatel Rubáše.

„Jsou snad...“ zeptali se Hari Skien a sešpulili tvář, „z kovu...?“ Jenomže nebylo jak si to potvrdit.

Obraz byl čím dál zrnitější; Jerennianovo snažení už k jeho pročištění přestávalo stačit. Jenže příchod toho tvora a vpád digitálního šumu spolu šly ruku v ruce. Přední část monstra, spirála drobnějších končetin s největšími údy na okrajích a nejmenšími uprostřed, se přiblížila ke kameře a záběr zasypalo další zrnění, bůhvíproč v časové shodě s tápavými pohyby onoho stvoření. Rozbalily se z něj další, mohutnější končetiny, se zdánlivě zubatými, dravčími, nebezpečnými konci.

A pak už jen šum. Nicota. Vlastně už jenom sedmnáct sekund do konce nahrávky, vypuštění zaznamenaných vzpomínek dronu a skončení mise. Tato proutěná obludnost se odkryla lidským očím, byla však natolik nestvůrná a složitá, že ji lidský zrak nedokázal jaksepatří pochopit. A dorazila na poslední chvíli, aby se vůbec dala zhlédnout.

„Zejtra,“ řekla Etiennová. Součástky vyráběla už několik dní. Její návrhy byly modulární a flexibilní, takže každý nový dron mohl být ze tří čtvrtin připravený už ve chvíli, kdy ostatní ještě přicházeli s požadavky, které ovlivní zbylých pětadvacet procent. „Jestli chcete, aby měl plováky, tak pozejtří.“

„Chceme, aby měl plováky,“ přitakal zamyšleně Bartokh. Za tohle bychom si my všichni nejradši dali facku. Moře při teplotách minus dvacet až minus devadesát stupňů Celsia namísto ledové krusty, kterou jsme očekávali. Zároveň to znamenalo, že veškerá snaha, již Skien vynakládali na zkonstruování vrtáků pro drony, byla možná zbytečná. Další munice pro Umbarovou, až nám příště zavolá ohledně přidělování zdrojů.

„A kolik jich chcete?“ doptávala se Etiennová. Když viděla, s jakým překvapením se její nečekaně velkorysá nabídka setkala, ještě dodala: „No co koukáte? Nezaškrťej nás dřív než na příští rozpočtový schůzi. Znáš ty tanečky. Mám zásobu dílů nachystanejch na montáž. Radši jich udělat tučťák než jeden. Už jsem se postarala, že zužitkujem všechno, co nám dali, takže to můžem rozjet na plnej céres. Jestli chcem sondovat, tak toho parchanta prosondujem, že nebude vědět, čím je.“ Nechvástala se. Probírala to, jako kdyby se to rozumělo samo sebou.

„A vzorky?“ vyjasňoval si Bartokh.

„No, tak nožičky těm zmetkům asi trhat nebudem,“ řekla Etiennová. „Ale nasbíráme vzorky atmosféry, to je jasný. A vzorky té kapaliny, když k ní dosáhnem. Rovnice potřebného tahu už mám vyřešený. Naberu vám pár flašek.“

Tři čtvrtiny dronů nového typu se po vyslání do terénu nevrátily zpátky do práce. Skoro jako by Rubáš byl hrozným, příšerným místem pro všechno, co třeba jen vzdáleně souvisí s lidstvem. Nakonec jsme však zachránili tři použitelná datová jádra spolu se třemi sadami vzorků atmosféry. Pipeta jednoho dronu dokonce vysrkla trochu kapaliny.

Jerennian se začal se svými algoritmy probírat získanými nahrávkami a dál při tom proséval záznamy ze čtrnáctky, jestli se v nich nenajdou ještě nějaké další zrekonstruovatelné momenty. Všechny nás zajímalo, co se v těch posledních sedmnácti sekundách stalo, jenže Rubáš zatáhl svůj závoj a elektromagnetická interference vyvrcholila právě ve chvíli, kdy dron vypustil jádro. Co následovalo ve chvíli, kdy tvor z Rubáše dorazil k našemu dronu? Láska na první pohled? Oportunistické a v posledku neúspěšné pokusy o jeho sežrání? Ukázal mu tvor ceduli se základními matematickými výpočty, aby mu názorně demonstroval svůj intelekt?

Analýzu atmosféry si vzal na starost sám Bartokh, což znamenalo, že měl pro mě dlouhý seznam úkolů. Postavili jsme nádrž – první z několika – navrženou tak, aby simulovala enormní tlak na povrchu Rubáše. Prostě takové velké obrněné akvárium, do kterého jsme napustili mlhu. A s mlhou život. Mikroskopický život, to každopádně. Do mrňavých kanystrů, které nám drony poslaly nazpátek, se nevamáčlo žádné obří proutěné monstrum. Ale každá ta maličká kapsle byla přesto zahlcená životem. Vzduch v nádrži se doslova hemžil droboučkými organickými částicemi. Všechno ostatní v dílně bylo odsunuto stranou, aby mohl nastoupit Bartokh a osobně si umazat ruce. Měl tady svou pracovní stanici s celou sbírkou mikroskopů a analytických nástrojů a urputně se snažil přijít na to, co všechna ta biomasa dělá v drtičce beze světla a kyslíku, kterou představuje atmosféra Rubáše. Život potřebuje energii. Velký život potřebuje velkou energii. A my už jsme viděli, že dole na Rubáši dorůstá život opravdu značných rozměrů. Bartokh odhadoval, že místo spalování látek volným kyslíkem ukládají tyto organismy kyslík do tuků a ke spalování pak využívají všechn ten atmosférický vodík či co.

V druhé, menší nádrži, také silně natlakované, byla loužička místního moře, zreplicovaná ze zachráněného vzorku. Voda s ohromným množstvím amoniaku a rozpuštěných solí, která sice nejspíš na většině měsíčního povrchu zamrzala, nezamrzala však spolehlivě. Skien už zaníceně básnili o tom, jak asi funguje zdejší mořská dynamika, a spolupracovali se mnou na sérii prapodivných, protichůdných modelů, které bychom mohli ukázat Příležitostí. No a Příležitosti se nechaly slyšet, že pro podobné věci by se jistě našlo komerční využití, pokud tedy přijdeme na to, jak se tam dolů dostat a zahájit patřičnou exploataci. Jedinečná mimozemská biochemie by se dala proměnit v jedinečné biochemické pokroky ku prospěchu lidstva.

Černí pasažéři se nacházeli i ve vodě, ačkoli v ní jich bylo na krychlový milimetr méně než ve vzduchu. Každý vzorek přinášel hojnost údajů, které jen čekaly na to, až je rozluštíme, pokud se nám ten hlavolam ovšem podaří složit. Alespoň jsme tím Umbarovou s jejím výborem Technického dozoru obměkčili natolik, aby nám znovu obrátila přesýpací hodiny. Posílali nám suroviny natěžené ve vnější části soustavy, takže jsme mohli pokračovat ve výzkumu. Zvýšili nám mzdu. Přitukli jsme si na chatrnou šňůru našich úspěchů sklenkou přijatelného stimulantu.

Drony nadále zůstávaly naším hlavním prostředkem komunikace s Rubášem, tato konverzace ovšem byla nemile jednostranná. Navýšení disponibilních zdrojů však vnuklo Etiennové několik nápadů. Především se rozhodla, že Rubáš obdaří vesmírným výtahem, potřebovali jsme totiž spolehlivý způsob, jak dopravovat věci do té vražedné gravitační studny a zase je z ní vytahovat. Měli jsme technologii nezbytnou k tomu, abychom na povrch měsíce spustili dostatečně lehké a dlouhé lano, pokud bychom ho dokázali dole ukotvit. Byl by to ideální způsob, jak se vypořádat s mizernými světelnými a elektromagnetickými podmínkami Rubáše. Nenabízelo se však žádné vhodné

místo, kam ho upevnit. Planeta sice přísně vzato měla póly, alespoň ve smyslu osy otáčení, ale její rotace – jedna otočka za rok – byla na pozemské poměry úděsně pomalá. Větší problém představovala skutečnost, že valná část rovníku ležela uprostřed jakýchsi turbulentních podnebních systémů, které cloumaly a pohazovaly atmosférou v čemsi, co připomínalo cyklus neustálých hurikánů. Podle lidských měřítek se póly a rovník takřka nedaly rozeznat, a klíčovými makrorysy Rubáše se tedy v našich myslích staly jeho přivrácená a odvrácená strana. Jako o „pólech“ jsme dokonce začali mluvit o bodech nejbliž a nejdál od Prospektora 413b, ačkoli Skien proti tomu coby geolog pokaždé protestovali.

Po krátké, zato však vášnivé výměně zpráv na toto téma zlomili skoro všichni ostatní nad výtahem hůl. Jenže Etien-nová si to zřejmě vyložila jako urážku kvalitního lidského konstruktérství a umínla si vyrobit něco, co by se vzepřelo základům orbitální mechaniky, průzkumným datům i našemu rozpočtu, nad kterým stále visel Damoklův meč.

Taky tu pořád byl ten drobný zádrhel, že se nám nikde na onom rotačním rovníku dosud nepodařilo potvrdit existenci pevné půdy k ukotvení lana. Jediná rozhodně pevná země, kterou jsme objevili, se podle údajů jednoho ošklivě zříceného dronu nacházela kolem „pólu“ odvráceného od planety. Jinými slovy v oblasti, která byla neustále natočená pryč od Prospektora 413b – v nejstudenějším místě, kam se nepouštělo ani turbulentní počasí a kde bylo, jak se zdálo, minimum organických překážek. Usuzovali jsme, že je tam nejenom úžasně tlustá vrstva trvalého ledu, ale taky pevná skála pod ní.

Improvizovaný výtah, se kterým Etien-nová na základě těchto poznatků přišla, nám vysloužil třetí navýšení přidělených zdrojů a samotné Etien-nové tolik přátelských herd do zad, až viditelně litovala, že se s tím vůbec obtěžovala. Shodit do gravitační studny těžce opláštěného stavebního automatona představovalo příšerný hazard, před nímž nás varovala až potom, co nevratně aktivovala veškeré zúčastněné systémy. Jelikož neexistoval způsob, jak s tím strojem komunikovat, Etien-novou dlouho neměl nikdo v oblibě. Byli jsme přesvědčení o tom, že prostě jenom vyhodila pořádný kus naší infrastruktury oknem. Potom se ale zdola vynořil kompaktní orbitální modul, za kterým se táhlo nanovláknem; odhodlaně se hrabal z gravitace i atmosféry a vrískal na nás, ať si ho jdeme vyzvednout.

To titěrné lanko postačovalo k tomu, abychom na povrch přesunuli maličké stavební roboty, natáhli další lanka, splétali z neviditelných tenká a z tenkých tlustá, přidávali vlákno za vláknem, vrstvu za vrstvou, až jsme měli něco, co vydrží nápor tranzitu mezi oběžnou dráhou a zemí. Díky vleklé rotaci měsíce a jejímu odstředivému působení – a jisté umělé asistenci v podobě hrubé síly – zůstalo lano napnuté, a stalo se tak naším hlavním vstupem do nepřátelského chřtánu Rubáše. Nyní jsme mohli do jeho černé propasti spouštět schránky s protizávažím, provádět měření, odebírat geologické vzorky, spolehlivě vyzvedávat kontejnery o takové hmotnosti, jakou jsme si jen mohli přát. Etien-nová, která v sobě měla o trošku víc šoumenství než Jerennian, nám i Příležitostí uchystala názornou ukázkou. Asi měla pocit, že vědátory s těmi jejich vznešenými nesmysly jaksepatří trumfla.

Výtah se zároveň osvědčil dost na to, aby Příležitosti začaly plánovat dlouhodobé využívání polárních zdrojů. Později – po navýšení našeho rozpočtu – se však v této souvislosti projevil jeden zásadní problém. Jakožto ponurá poušť ledu a kamení byl vnější pól Rubáše stejně neživý jako kdysi nejdlehlější končiny Antarktidy a jako nyní většina Země. Navzdory všem těm atmosférickým a geologickým faktorům, díky nimž bylo na Rubáši mnohem tepleji než na jiných tělesech takhle daleko od hvězdy, zřejmě extrémní „polární“ podmínky Rubáše – zase v duchu slyším, jak Skien lamentují nad tou nepřesností – připadaly místnímu životu k nevydržení. V oné oblasti odvrácené od planety byl ochuzený dokonce i vzduch, zbavený oné husté polévky vznášející se mikrobioty, kterou se mohly pochlibit oblasti blíže „rovníku“. Ačkoli jsme tedy po laně posílali drony bezpečně dolů a pak je zase vytahovali nahoru, tempo sběru dat se tím nijak zvlášť nezvýšilo. Na druhou stranu, tehdy jsme ještě nic moc nevěděli o podnebních systémech Rubáše. Novinku, že se jí ve skutečnosti nepodařilo vyřešit jedním vrzem všechny naše problémy, nepřijala Etien-nová právě s nadšením. Ještě jsme si s výtahem chvíli hráli, pak jsme ho přenechali Příležitostí, ať vykoumají způsob, jak ho využít, a zase jsme začali shazovat drony poblíž místa přistání čtrnáctky. Věděli jsme totiž, že *tam* je něco zajímavého.

Mezitím Jerennian objevil snadno vyčistitelnou část nahrávky z dronu dvacet dva a vypulíroval ji natolik, že se nám ji uvolil pustit.

Vlastně byl zázrak, že nám z dvaadvacítky vůbec něco káplo, protože – jak ve vzácné chvíli lítosti připustila Etien-nová – dvaadvacítká byla vadná. Nečekala, až dosedne na povrch, a lampy i kamery zapnula už během klesání. Tato šťastná náhoda nám potvrdila dosavadní teorii, že se elektromagnetická interference, narušující kvalitu nahrávek, směrem k povrchu měsíce zhoršuje; prvních několik naprosto neinformativních minut pádu dvaadvacítky totiž bylo skoro koukatelných. Neukazovaly nic než vířící nevábnou mlhu atmosféry Rubáše. A pak...

Dron se při pádu nakláněl na bok. Podle obrazu se trajektorie nedala posoudit, jeho přístroje však tvrdily, že jím něco smýká do strany. Do jeho padáku se opíraly vichry o rychlosti kolem dvou set kilometrů v hodině.

Krátce se zablýsklo. Obraz se zastavil a znovu se rozeběhl, tentokrát ale přerušovaně, snímek za snímkem. Skalní stěna, úbočí hory, skutečná země opředená liánami nebo čímsi na způsob hub. Rozmazaný náznak dlouhých rovných

šňůr táhnoucích se do bouře, evokujících nepříjemnou představu pavučiny o velikosti města. Dron se nad tím vším prořítíl, záběry se neustále převracely, až z toho šla závrať, a dvaadvacítka se jen zázrakem neroztřískala o útes.

Potom se všechno na okamžik uklidnilo, možná v závětrí hory. Z příšeří matně vystupovaly jakési obrysy, tak nezřetelné, až to bylo k zbláznění, jen světlé zrnění na samém okraji dosvitu lamp. Že by létající tvorové? V té vichřici?

Později nám Skien potvrdili, že ta „bouře“, která smetla dvaadvacítku, byla důsledkem proudění tepla v atmosféře, něčeho docela normálního, co jsme dokázali namodelovat. Vnitřní polokouli měsíce, trvale natočenou k Prospektoru 413b, oteplovala radiace planety. Zato vnější polokoule, věčně odvrácená od planety, žádnou takovou radiaci nedostávala. Tato nerovnováha měla za následek neustálé kolotání větrného systému, jako když se pes honí za vlastním ocasem. Ustavičné oteplování a vychládání, při kterém se ochlazený vzduch žene za teplým. Předvídatelné cirkulování studených a teplých front. Něco, čeho by evoluce mohla využít. Takže létavci – proč ne?

Dvaadvacítku zase uchvátil víchr, cloumal s tím nebohým dronem jako psisko s krysou. Kdyby se dal zhlédnout obzor, ten výhled by byl skvělým receptem na kinetózu, vidět však byla jen zvířená mlha nasvícená lampami, v jejichž záři se blyštily její drobné částičky. A pak se objevily chřtány.

Pareidolie. Obličje v mracích. V záběrech z kamer se na okamžik ukázaly dračí tlamy, zprudka se zvedající na dlouhých krcích a chňapající po nebohé dvaadvacítce. Veliké kulaté otvory, hladově tápající po kořisti. Obraz se zase zpomalil; algoritmy dělaly, co mohly, aby vykompenzovaly rozmazaný pohyb a zaostřily záběr. Z náznaku štíhlých krků se vyloupila dlouhá vlákna, rovná jako pravítko. Chřtány – musely to být chřtány – byly tak velké, že by dokázaly slupnout dron jako malinu. Měly v sobě změt složitých výčnělků a vnitřních pochodů, za kterou byla... zase ta mlha Rubáše. V jednom jediném snímku se lampy a kamery dvaadvacítky ocitly přesně v tom správném úhlu, že bylo krásně vidět skrz. Nejednalo se tedy o chřtán, nýbrž o zužující se dutou trubici. Větrný rukáv visící v té zuřivé vichřici na místě jako balon na šňůrce.

Trubicouni z Rubáše, vedoucí co možná nejlepší trubicounske životy v neutuchajících větrech. Další záhada.

Po zoufale dlouhém období informačního sucha se objevy hrnuly jeden za druhým. Teď byla řada na mně, abych zazářila, zasloužila si svou mzdu a vytasila se s něčím novým, s čím bychom se mohli pochlubit Příležitostí. Pouhé dva dny po premiéře vyčištěných záběrů z dvaadvacítky jsem svolala všechny, kdo byli ještě vzhůru, a znovu jim přehrála nahrávku ze čtrnáctky. Posledních pár sekund ke konci, kdy se blížilo to stvoření. Časové značky na videu jsem porovnávala s tím, co dron zaznamenával v elektromagnetických pásmech. Zas a znovu jsme se dívali, jak jde ta bestie blíž. Jako nahnutá, přes pět metrů dlouhá želvuška složená z proutěných košíků. A její váhavý příchod – lidský zrak v těch podivných pohybech nemohl nevidět zvědavost – pokaždé korespondoval s prudkým nárůstem šumu, vysoko přesahujícím jeho běžnou úroveň.

„Moje teorie je následující,“ začala jsem. „Interferenci, kterou pozorujeme, vytváří ten tvor. To on generuje elektromagnetické signály. Dělá to všechn ten život. To, co slyšíme – pardon, chci říct to, co detekujeme svými přístroji –, vydává přímo ta biosféra. Všechno tam dole generuje signál. Rádiové vlny. V podstatě radar. K orientaci ve tmě. Možná i ke komunikaci. Nejspíš ke všem možným účelům, protože když vás jednou evoluce vybaví něčím takovým, určitě z toho vytrískáte spoustu dalších způsobů, jak to využít.“

Rastomaier skepticky hleděl na pozastavenou nahrávku. „Ty myslíš, že se nás pokouší pozdravit?“

On, Bartokh i Etienková se dívali na tu sestupnou spirálu výrůstků, která mohla představovat ústa, tvář nebo ani jedno z toho. Poslední čitelný obraz předtím, než se přihnal šum, aby se znovu zmocnil svého království. Lidské oko v tom spatřovalo jenom hrozbu. Predátora, který se chystal rozervat opuštěné tělo čtrnáctky ve chvíli, kdy dron katapultoval svou paměť do vyšších vrstev atmosféry.

Po předložení tohoto zjištění jsme obdrželi další injekci zdrojů. Stále jsme totiž byli v té fázi projektu, kdy stačilo něco objevovat, a ještě jsme nemuseli dokládat, k jakému by ty objevy mohly být užitku. Tahle fáze samozřejmě brzy nadejde a všichni jsme to věděli. Naslouchala jsem světu pod námi, přepínala z frekvence na frekvenci a slyšela jenom jeho ustavičný řev. Sbor elektromagnetických hlasů, veškerých živých tvorů na Rubáši, navzájem se překřikujících. Temný svět, kde se bez křiku nedá žít. A jejich skutečné hlasy budou nejspíš taky takové. První drony byly hluché, ale Etienková už pracovala na patřičných receptorech. Atmosféra na měsíci byla dost hustá, aby se v ní dobře nesl zvuk.

Později – když mi skončila směna a měla jsem jít na kutě – si mě Bartokh zavolał do kanceláře, kde mě používal jako zkušební publikum. Hodně toho nařečnil o formách života v atmosféře, jejich metabolických procesech a o tom, odkud berou energii. Dole v té tmě se přece nemohl vyvinout chlorofyl, a přesto se vzduch hemžil životem.

„Je prostě... vydatnější než na Zemi,“ konstatoval Bartokh. „Ta atmosféra.“

Povyřádala jsem obočí.

„Nemyslím organismy, které v ní žijí, ale vzduch jako takový. Sestává především z vodíku a dusíku, ale jsou v ní i mnohem složitější látky: metan, amoniak, etylen, acetylen. Velké molekuly. Organicky užitečné molekuly. A prostě jenom sytí vzduch...“ Mával kolem sebe rukama, jako by od sebe odháněl protivnou atmosféru Rubáše, aby se mu lépe myslelo. „Nejenže ten vzduch jako polévka *vypadá*, on je doopravdy výživný. Možná. Jenomže... sama přece víte, co se děje v nádržích.“ Díky dalším vzorkům z dronů jsme měli už několik velikých vivárií plných zreplicované atmosféry, ve kterých se Bartokh pokoušel pěstovat mimozemské vzdušné zahrádky. „Vždycky se v nich nahromadí fůra amoniaku a pak to všechno pochcípá. V zajetí se ničemu nedaří. Mai mi pošle nové vzorky, že ano?“

S oněmi novými vzorky dorazila i první audionahrávka Rubáše. Jak jsem předpovídala, byla to naprostá kakofonie. Zvuková obdoba jeho rádiového řevu. Nikdo to nemohl poslouchat. Jedinou útěchu jsme nacházeli v tom, že randál na frekvencích, k jejichž poslechu nebyly lidské uši vybaveny, byl ještě horší. Jerennian nachystal pár algoritmů, které ho měly prosévat a hledat v něm něco smysluplného, ale moc si od toho nesliboval. Domorodci v tom možná rozeznávali srozumitelné kanály a vzory, každá forma života si z toho lomozu vybírala volání svého vlastního druhu, ale návštěvníkům ze Země to prostě jenom rvalo uši a nic víc.

/

Delší dobu už jsem si musela brát extra dlouhé pracovní směny. Neustále se po mně chtělo, abych urovnávala vztahy mezi Skien a Rastomaierem, případně mezi Bartokhem a těmi dvěma anebo mezi Etiennovou a všemi ostatními. Nakonec mě mé osobní přístroje informovaly, že mám slušně nakročeno k vyhoření, a tak jsem si vyprosila dvojité spánkový cyklus. *Garveneer ZP* mě napumpoval příslušnými farmaky a já se propadla do slastného nevědomí. Později mě probudil děsný kravál z dílny, protože beze mě si zřejmě nikdo nedokázal ani zapnout kombinézu, aniž by se strhla hádka. Rastomaier a Skien uzavřeli nevidané spojenectví a svorně nadávali na Etiennovou.

Jen co jsem sešplhala do dílny, hned mi bylo jasné, v čem je problém. Skoro bych nepoznala, že jde o tu samou místnost jako posledně. Upřímně řečeno, problém byl ve skutečnosti v Bartokhovi, ale na něj si nikdo nestěžoval, protože Bartokh byl jejich ředitelem, kdežto Etiennová pouhou inženýrkou.

Bartokhovy řady vivárií zabíraly spoustu místa podél zakřivené stěny *Garveneerova* břicha. Původně zasahovaly do prostoru přiděleného inženýrce, nyní však Etiennová zahájila onen druh územního záboru, který se historicky pojí s přerušením diplomatických styků a vysláním tanků přes hranice. Nejenže znovu obsadila své dřívější teritorium, ale také vykázala Skien a Rastomaiera do nejzapadlejších koutů dílenského prostoru, poněvadž její nový projekt byl *veliký*.

Uprostřed prostoru visely tři skeletální koule ukotvené šňůrami, které mi připomněly trubicouny dole pod námi. Byly obrovské, aspoň tak velké jako to zvědavé monstrum ze záznamů čtrnáctky. Jedna z nich už měla armaturu čtyř kloubovitých nohou a ve dvou byly umístěny modifikované gelové sedačky.

Mám dojem, že při pohledu na ně se mě zmocnil prorocký pocit strašlivé hrůzy, ale možná mi to tak jenom připadá, protože vím, co bylo dál.

„Pořád jí opakuju, že tam dolů se nikdo z nás nevypraví,“ hudroval Rastomaier. „Za žádných okolností.“

Etiennová bojovně vystrčila spodní ret a bradu a pokračovala v práci.

„Je to absurdní,“ souhlasili Skien. „Polovina dílny. Polovina veškerého dostupného prostoru.“ Rozhodili rukama. „Je to obyčejný frajeření. Nic jiného.“

Dorazila jsem právě včas, abych zabránila opravdovému fyzickému násilí ze strany obou vědců. Anebo by možná první ránu zasadila napružená Etiennová. Skutečný problém se v tu chvíli oddával spánkovému cyklu, podle všeho načasovanému tak, aby se právě téhle situaci vyhnul.

Využila jsem tedy svých zbytkových pravomocí – myslím, že úplně zapomněl, že mi je udělil – a šla jsem ho vzbudit. Když jsem mu vyložila, co se seběhlo, netvářil se nadšeně, to jistě ne, zato se ale tvářil mírně provinile. Jako by si dělal naděje, že se probudí až potom, co se spor uhasí nebo dohoří.

Donutila jsem ho, ať se zajde podívat do dílny. Pohupoval se tam s nohou upevněnou v poutku a zaujímal při tom takovou polohu, aby ty nové konstrukty byly „nahore“ nad ním. Nebo spíš jejich kostry, pouhé nákresy převedené do tří rozměrů.

Skien a Rastomaier zopakovali své stížnosti a Bartokh celou tu dobu udržoval na tváři slupku vznešeného klidu. Jako kdyby byl opravdu nestranným soudcem veškerých nesvářů podřadných lidských bytostí. Když vyplývali víc času, než bylo nutné, Bartokh připustil: „No ano, Mai je vyrábí na můj pokyn, samozřejmě.“

„Jakže?“ nevěřil svým uším Rastomaier.

„Řekl jsem jí, ať na nich začne pracovat. Už je to tak.“

Tolik mě ujišťoval, že je to jen teoretická eventualita, a teď se z toho stávala hlavní show v manéži. Vozidla s živou posádkou pro přistání člověka na Rubáši.

„Drony jsou moc omezené,“ přiznal Bartokh. „Z kusých vzorků se toho nedá zjistit zdaleka dost. A dokud se nedozvíme víc, nemůžeme ani naprogramovat drony k autonomnímu průzkumu. Příliš mnoho neznámých. Aspoň ale máme dostatek informací k tomu, abychom dokázali zkonstruovat kapsli, která by vydržela místní podmínky. Lidé umějí dobře reagovat na neznámo.“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Rubáš.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.